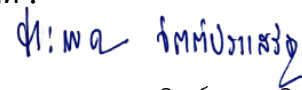
	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-115	R : 00	หน้า : 1/6	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด(Self cath)			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม	ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล			
ผู้ตรวจสอบ : นางสาวนีย์ รัศมีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม				

คำจำกัดความ การสวนปัสสาวะ คือ การสอดท่อเล็กๆเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะเพื่อระบายเอาน้ำปัสสาวะออกมาด้วยตนเอง โดยผู้ป่วยบางคนต้องรักษาด้วยวิธีนี้เป็นระยะเวลาสั้นๆ แต่ในผู้ป่วยบางคนที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบประสาท อาจจำเป็นจะต้องสวนปัสสาวะตลอดชีวิต

เป้าหมาย ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลตามแนวทางปฏิบัติการที่ได้รับการสวนปัสสาวะด้วยตนเองเพื่อระบายปัสสาวะอย่างถูกต้องปลอดภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติทุกรายที่มีข้อบ่งชี้ได้รับสอนและปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติอย่างถูกต้องปลอดภัย
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการสอนและฝึกฝักปฏิบัติผู้ป่วยและญาติที่มีข้อบ่งชี้ในการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง

ผู้ปฏิบัติ พยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรม

ตัวชี้วัด

1. อัตราการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด ของผู้ป่วยและญาติ > 80 %
2. ร้อยละของความสำเร็จในการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง
3. อัตราการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ

วิธีประเมิน

1. ติดตามอุบัติการณ์ / ตัวชี้วัดทุกเดือน โดยหัวหน้าหอ / ผู้ที่ได้รับมอบหมาย
2. ตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวทางของพยาบาลวิชาชีพทุกคนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง.

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-115	R : 00	หน้า : 2/6	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด(Self cath)			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม			ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นางสาวนีย์ รัศมีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม				

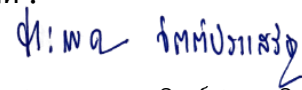
วิธีปฏิบัติ

ขั้นตอน	เหตุผล
1. อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติทราบถึงวัตถุประสงค์และความจำเป็นของการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง 2. ตรวจวัดและประเมินสัญญาณชีพผู้ป่วยก่อนทำ 3.เตรียมอุปกรณ์ ดังนี้ -ท่อสวนปัสสาวะ -ภาชนะที่จะใช้บรรจุน้ำปัสสาวะ(กระบอกตวง) -สารหล่อลื่นปราศจากเชื้อ -กระดาษชำระ สำลี -ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิดสำหรับเก็บท่อสวนหลังใช้งานแล้ว -น้ำสบู่หรือน้ำยาล้างจาน -กระจก(เพศหญิงที่สวนด้วยตนเอง) 4.วิธีการสวน เพศหญิง -ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำสบู่แล้วเช็ดมือให้แห้ง เพื่อลดการติดเชื้อ -เตรียมของใช้ในการสวนปัสสาวะให้พร้อม และวางในที่ที่หยิบได้ง่าย -ล้างบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำ -จัดทำทางสำหรับการสวนปัสสาวะให้เหมาะสม ถ้าทำด้วยตัวเองจะใช้ทำนึ่งห้อยขาหน้ากระจก -ล้างมือตามขั้นตอนด้วยสบู่และน้ำให้สะอาด -จับสายสวนปัสสาวะที่โคนสายใกล้จุกปิดให้มากที่สุดด้วยมือที่ถนัด นำสายสวนมาล้างผ่านน้ำสะอาด	-เพื่อลดการติดเชื้อ -เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-115	R : 00	หน้า : 3/6	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด(Self cath)			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม		ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล		
ผู้ตรวจสอบ : นางเสาวนีย์ รัศมีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม				

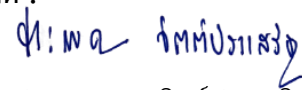
วิธีปฏิบัติ (ต่อ)

ขั้นตอน	เหตุผล
<p>หลังจากนั้นให้ใช้สารหล่อลื่นปราศจากเชื้อ เคลือบทั้งสาย ต้องถือสายอย่างระมัดระวังไม่ให้สายแกว่งและปนเปื้อน</p> <p>-ใช้มืออีกข้างแหวกส่วนนอกของอวัยวะสืบพันธุ์ด้วยนิ้วชี้และนิ้วกลาง จนเห็นรูปิดของท่อปัสสาวะ พยายามอย่าเลื่อนมือไปมา</p> <p>ใส่สายสวนปัสสาวะอย่างนิ่มนวลและช้าๆจนเกือบสุดสายและจับสายให้อยู่กับที่ ระวังอย่าให้เลื่อนจากแรงดันในกระเพาะปัสสาวะ</p> <p>-รอนจนปัสสาวะออกจนหมด จึงค่อยๆดึงสายสวนออกช้าๆทีละน้อย ถ้าปัสสาวะยังไหลอยู่ให้หยุดไว้ก่อน รอนหยุดไหลจึงเลื่อนสายสวนต่อไป พยายามกดสายสวนลงต่ำ เพื่อป้องกันปัสสาวะไหลย้อนกลับ</p> <p>-ดูแลความสะอาดของอวัยวะสืบพันธุ์ ล้างมือตามขั้นตอนด้วยสบู่และน้ำให้สะอาด</p> <p>-ล้างสายสวนปัสสาวะด้วยสบู่และน้ำให้สะอาด สลัดสายฝั่งลมจนแห้ง ห้ามไม่ให้โดนแสงแดด จึงเก็บในปกอก</p> <p>-ควรสังเกตลักษณะ สี กลิ่น และตะกอนของปัสสาวะ ตวงจำนวนปัสสาวะทุกครั้งและลงบันทึก เพื่อติดตามอาการผิดปกติ</p> <p>เพศชาย</p> <p>-ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำสบู่แล้วเช็ดมือให้แห้ง เพื่อลดการติดเชื้อ</p>	

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-115	R : 00	หน้า : 4/6	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด(Self cath)			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม			ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นางสาวนีย์ รัศมีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม				

วิธีปฏิบัติ (ต่อ)

ขั้นตอน	เหตุผล
<p>-เตรียมของใช้ในการสวนปัสสาวะ ให้พร้อม และวางในที่ที่หยิบได้ง่าย</p> <p>-ล้างบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำ</p> <p>-จัดทำทางสำหรับการสวนปัสสาวะโดยอยู่ในท่านั่ง ห้อยขา บนเตียงหรือเก้าอี้</p> <p>-ล้างมือตามขั้นตอนด้วยสบู่และน้ำให้สะอาด</p> <p>-ป้ายสารหล่อลื่นปราศจากเชื้อบริเวณปลายสายสวน ปัสสาวะ ที่จะสอดเข้าท่อปัสสาวะ</p> <p>-ใช้มือข้างที่ไม่ถนัดจับอวัยวะเพศทำมุม 90 องศากับ ร่างกาย เพื่อให้ท่อปัสสาวะเป็นแนวตรง สามารถ สวนปัสสาวะได้ง่าย มือข้างที่ถนัดรูดหนังหุ้มปลาย อวัยวะเพศลงมา แล้วใช้มือข้างที่ถนัดสอดสายสวน เข้าไปในท่อปัสสาวะอย่างน้อย 6-8 นิ้ว หรือเกือบ สุดสายสวน เมื่อสายสวนอยู่ในกระเพาะปัสสาวะ จะ มีน้ำปัสสาวะไหลออกมาที่ปลายสาย ปล่อยอวัยวะ เพศให้ลดต่ำลงโดยปลายสายสวนอีกด้านหนึ่งอยู่ใน ภาชนะรองรับปัสสาวะ โดยขณะสอดสายสวน ให้ ผู้ป่วยหายใจลึกๆยาวๆ เมื่อปัสสาวะหยุดไหลแล้วใช้ มืออีกข้างกดเบาๆบริเวณเหนือหัวเหน่า จะมีน้ำ ปัสสาวะไหลออกมาอีก ทำต่อจนกว่าจะไม่มีน้ำ ปัสสาวะไหลออกมา หลังจากนั้นค่อยๆดึงสายสวน ปัสสาวะออก ขณะดึงออกถ้ามีปัสสาวะไหลออกมา ให้จับสายสวนค้างไว้ที่เดิม รอจนกระทั่งไม่มีปัสสาวะ จึงดึงสายสวนออก ทำความสะอาดและซับบริเวณ อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกให้แห้ง</p>	<p>-เพื่อหาความผิดปกติ</p> <p>-เพื่อลดการติดเชื้อ</p>

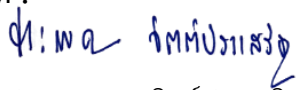
	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-115	R : 00	หน้า : 5/6	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด(Self cath)			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม			ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นางเสาวนีย์ รัศมีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม				

วิธีปฏิบัติ (ต่อ)

ขั้นตอน	เหตุผล
-ล้างสายสวนปัสสาวะด้วยสบู่ และน้ำให้สะอาด สลัดสายฝึงคลมจนแห้ง ห้ามไม่ให้โดนแสงแดด จึงเก็บ ในปกอก -ควรสังเกตลักษณะ สี กลิ่น และตะกอนของปัสสาวะ ตวงจำนวนปัสสาวะทุกครั้งและลงบันทึกเพื่อ ติดตามอาการผิดปกติ	

เกณฑ์การประเมินผล

หัวข้อประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. เชิงโครงสร้าง 1.1 ผู้ปฏิบัติ คือ พยาบาลวิชาชีพ 1.2 เตรียมอุปกรณ์/เครื่องมือเครื่องใช้ถูกต้องครบถ้วน 2. เชิงกระบวนการ 2.1 ประเมินปัญหาผู้ป่วยได้ถูกต้อง ครบถ้วน 2.2 อธิบายผู้ป่วยถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการปฏิบัติ การปฏิบัติตัวของผู้ป่วย ก่อนและหลังสวนปัสสาวะ 2.3 จัดทำผู้ป่วยถูกต้องเหมาะสม 2.4 ล้างมือถูกต้องตามขั้นตอน 2.5 ประเมินสัญญาณชีพ ปริมาณปัสสาวะ สี และตะกอน 2.6 ทำความสะอาดอุปกรณ์/เครื่องใช้ จัดเก็บให้เรียบร้อย 3. เชิงผลลัพธ์ 3.1 ผู้ป่วยได้รับการสวนและระบายปัสสาวะจากกระเพาะปัสสาวะ 3.2 ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะปัสสาวะตกค้างในกระเพาะปัสสาวะ 3.3 ผู้ป่วยปลอดภัยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน		

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-115	R : 00	หน้า : 6/6	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด(Self cath)			
	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม	ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล		
ผู้ตรวจสอบ : นางสาวนีย์ รัศมีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม				

เอกสารอ้างอิง

วรรณุช เกียรติพงษ์ถาวร และ คณะ. (2545). การพยาบาลศัลยศาสตร์ทางคลินิก. พิมพ์ครั้งที่ 4.

ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.

Marden, S.F. Cardiac Disorder. (1991).InThe Lippincott manual of Nursing Practices.

(5th ed.).Philadelphia: J.B. Lippincott,